

■ ارقام «مخابرات» در لایحه بودجه ۷۵

دفتر بررسیهای اقتصادی

پیش نوشتار

در بررسی بودجه پیشنهادی لایحه سال ۱۳۷۵، شرکت مخابرات ایران، در قسمت هشتم بودجه شرکتهای دولتی و مؤسسات وابسته به دولت، (صفحه هشتم ب - ۱۸)، ارقام مربوط به شرکت مخابرات آمده است که در گزارش حاضر، آن ارقام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و در هر مورد نقد گردیده است.

عملیات جاری، حسابهای جاری

درآمد شرکت مخابرات در لایحه بودجه سال ۱۳۷۵، ۱,۱۹۰,۸۴۳,۰۰۰ هزار ریال (۱,۱۹۱ میلیارد ریال)، عنوان شده که این درآمد شامل درآمد تلفن شهری و بین شهری، درآمد تلفن بین شهری و راه دور درآمد تلگراف و تلکس، درآمد کانالهای استیجاری دولتی، درآمد کانالهای استیجاری خصوصی، درآمد تلفن موبایل و سایر درآمدهاست که به تفصیل در جدول یک بیان شده است.

ملاحظه می شود که درآمدهای بخش بهره برداری ۱۹۲,۰۰۰,۰۰۰ هزار ریال بیشتر از مبلغ پیش بینی شده در بودجه خواهد بود به قرار زیر:

درآمد واقعی	۱,۳۷۵,۴۴۳,۰۰۰ -
	۱,۱۸۳,۴۴۳,۰۰۰
تفاوت	۱۹۲,۰۰۰,۰۰۰

بخش هزینه حسابهای جاری

این هزینه ها مربوط به هزینه های بهره برداری و مالی و اداری است و ۱,۱۹۰,۸۴۳,۰۰۰ هزار ریال پیش بینی گردیده است که قابل قبول می باشد و ارقام تشکیل دهنده آن عبارتند از:

۴۱۱,۷۹۸,۰۰۰ هزار ریال هزینه پرسنلی بهره برداری مالی و اداری،
۷۷۹,۰۴۵,۰۰۰ هزار ریال هزینه های غیر پرسنلی بهره برداری و مالی و اداری برای نگهداری، بهره برداری، بهینه سازی و ایجاد مدیریت شبکه های مخابراتی و غیره.

جدول شماره ۱ - عملیات جاری، حسابهای جاری (ارقام به هزار ریال)

ردیف	محل درآمد	برآورد کارشناسی	درآمد پیش بینی شده توسط سازمان برنامه و بودجه (دفتر امور پست و مخابرات)
۱-	درآمد تلفن شهری و خودکار بین شهری (هر مشترک هزار پالس هر پالس ۱۲ ریال برای ۵/۵ میلیون شماره در حال بهره برداری، متوسط بهره برداری در سال ۱۳۷۵، در مورد هزار پالس برای هر مشترک جدول شماره سه را ملاحظه فرمایید.)	۷۹۲,۰۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۲-	درآمد تلفن بین شهری و راه دور	۳۹۱,۲۱۵,۰۰۰	۳۹۱,۲۱۵,۰۰۰
۳-	درآمد تلگراف و تلکس	۵۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰۰,۰۰۰
۴-	درآمد کانالهای استیجاری دولتی	۹۴,۴۵۴,۰۰۰	۹۴,۴۵۴,۰۰۰
۵-	درآمدهای کانالهای استیجاری خصوصی	۱۵,۷۷۴,۰۰۰	۱۵,۷۷۴,۰۰۰
۶-	درآمد موبایل	۳۷,۰۰۰,۰۰۰	۳۷,۰۰۰,۰۰۰
۷-	سایر درآمدها	۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰,۰۰۰
	جمع	۱,۳۷۵,۴۴۳,۰۰۰	۱,۱۸۳,۴۴۳,۰۰۰

همانطور که ملاحظه می شود در بخش منابع حسابهای سرمایه ای (مندرج در لایحه بودجه ۱۳۷۵ کل کشور) درآمدی از محل فروش فیش نیامده است و سایر منابع نیز با نامه سازمان برنامه و بودجه (دفتر امور پست و مخابرات) مطابقت ندارد.

با این حال بدون اخذ وام، منابع حسابهای سرمایه ای می تواند ۱,۷۸۹,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد و این رقم در حالی است که عوارض توسعه در برآورد کارشناسی همان مبلغ موجود است (یعنی پنج ریال برای هر پالس محاسبه گردیده است).

با توجه به درآمد واقعی بخش بهره برداری (مربوط به حسابهای جاری) و هزینه های این بخش ملاحظه می شود که ۱۸۴,۶۰۰,۰۰۰ هزار ریال از این درآمدها به عنوان ذخیره های سال می توانند در بخش حسابهای سرمایه ای منظور گردد که در ردیف چهارم جدول شماره دو مشاهده می شود.

در بخش حسابهای سرمایه ای (قسمت منابع) در جدول شماره دو این ارقام برای منابع (حسابهای سرمایه ای) به طور مقایسه ای ارائه می شود.

(ارقام به هزار ریال)

جدول شماره ۲ - حسابهای سرمایه‌ای

ردیف	منابع	برآورد کارشناسی	ارقام مندرج در نامه سازمان برنامه و بودجه (دفتر امور پست و مخابرات)	ارقام مندرج در لایحه بودجه در ۱۳۷۵ کل کشور	توضیح
۱-	ودیعہ - فروش فینش (۹۴۹,۰۰۰) شماره در ستار یوی دو لایحه برنامه دوم ۱۳۷۳ - ۱۳۷۵، شماره از مراکز پز نظرفینت، هر خط ۱۰۰,۰۰۰ ریال و ۱۲۴,۰۰۰ شماره از مراکز کم ظرفیت هر خط ۶۰,۰۰۰ ریال (۹۲۴,۴۰۰,۰۰۰			خریدهای مربوطه انجام گرفته است.
۲-	ودیعہ و فروش تلفن موبایل (۵۰,۰۰۰) شماره در تهران و شش شهر، هر خط ۵ میلیون ریال (۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۱۲,۵۰۰,۰۰۰		خریدهای مربوطه انجام گرفته است
۳-	عوارض توسعه (به طور متوسط برای ۵/۵ میلیون شماره در سال ۱۳۷۵ دایری، هر شماره هزار پالس، هر پالس پنج ریال عوارض توسعه = نظر کارشناسی هر پالس ۱۰ ریال عوارض توسعه = نظر سازمان برنامه و بودجه) (جدول شماره سه راجع به پالس)	۳۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰		
۴-	ذخیره های سال	۱۸۴,۶۰۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰	
۵-	فروش دارائیها (زمین، ساختمان، ماشین آلات سهام کارخانجات) و امها (داخلی، سیستم بانکی)	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰	
۶-	درآمد عمومی	—	—	۲۷۱,۰۰۰,۰۰۰	
۷-	سایر درآمدها	—	—	۷۸۰,۰۰۰,۰۰۰	
۸-	جمع	۱,۷۷۹,۰۰۰,۰۰۰	۱,۹۴۲,۵۰۰,۰۰۰	۲,۲۵۱,۰۰۰,۰۰۰	

جدول شماره ۳: روند رشد ماهانه پالس در خط تلفن نسبت به توسعه

افزایش پالس نسبت به سال قبل	تعداد پالس	مدت زمان هر خط تلفن	تعداد پالس	قیمت پالس	درآمد متوسط تلفن	تعداد خطوط تلفن	توجه به تراز سالانه	درآمد تلفن شهری با	موسر تلفن های شهری	تعداد تلفنهای دایره	تعداد تلفنهای دایره	سال
	به طور متوسط	برای هر خط تلفن	به	در سال مربوطه	شهری و چهار هزار تلفن	شوک مخاریات	درآمد تلفن شهری با	توجه به تراز سالانه	در میان سال	آخر سال	اول سال	
۳/۱	۳۶۸/۵		۴		۱۲۷۷/۱	۱۵۵۵۱,۶۱۵,۳۱۲	۸۷۹,۱۶۱/۵	۹۰۷,۵۳۲	۸۵۰,۸۰۰	۱۳۵۸		
۶/۸	۳۹۹/۶		۲		۱۵۹۸/۵	۱۷,۹۳۳,۷۰۵,۱۵۵	۹۳۷,۰۳۱/۵	۹۶۶,۵۳۰	۹۰۷,۵۳۰	۱۳۵۹		
۱۱/۶	۴۶۸		۲		۱۸۷۳	۲۲,۳۸۵,۱۲۹,۳۰۳	۹۹۵,۷۱۰/۵	۱,۰۲۵,۰۴۳	۹۶۶,۵۳۰	۱۳۶۰		
۶/۲۹	۵۸۵/۶		۲		۲۳۴۲/۵	۲۹,۲۴۵,۹۷۵,۶۸۳	۱,۰۴۰,۴۰۰	۱,۰۵۵,۷۵۷	۱,۰۲۵,۰۴۳	۱۳۶۱		
۲۷/۱	۶۴۸/۵		۲		۲۵۹۳/۸	۳۳,۸۷۱,۰۷۹,۷۳۹	۱,۰۸۸,۲۱۵/۵	۱,۱۲۰,۶۷۰	۱,۰۵۵,۷۵۷	۱۳۶۲		
۲۸/۶	۶۷۵/۶		۴		۲۷۰۷/۵	۳۷,۶۶۴,۶۷۷,۵۳۲	۱,۱۶۹,۴۱۸	۱,۲۰۲,۱۶۶	۱,۱۲۰,۶۷۰	۱۳۶۳		
۲۸/۶	۷۲۴/۲		۴		۲۸۹۶/۸	۴۲,۸۱۲,۸۵۲,۵۲۲	۱,۲۶۰,۴۰۲	۱,۳۱۸,۶۳۸	۱,۲۰۲,۱۶۶	۱۳۶۴		
۶/۱۶	۷۸۵/۸		۲		۳۱۴۲/۳	۵۲,۸۴۰,۶۰۲,۳۵۴	۱,۴۰۰,۷۷۴	۱,۴۸۲,۹۱۰	۱,۳۱۸,۶۳۸	۱۳۶۵		
۱۱/۱	۷۹۷		۲		۳۱۸۸	۶۱,۱۲۰,۶۷۳,۶۷۳	۱,۵۱۲,۶۶۹	۱,۶۶۱,۲۲۸	۱,۴۸۲,۹۱۰	۱۳۶۶		
۱۱	۸۰۸		۲		۳۳۲۱/۶	۶۸,۶۷۷,۶۲۸,۸۳۱	۱,۷۷۰,۴۵۲/۵	۱,۸۷۹,۶۸۱	۱,۶۶۱,۲۲۸	۱۳۶۷		
۱۵	۸۶۲		۲		۳۳۲۸	۸۰,۸۶۳,۳۲۸,۶۹۸	۱,۹۵۲,۳۵۹/۵	۲,۰۲۹,۰۳۸	۱,۸۷۹,۶۸۱	۱۳۶۸		
	۹۱۶		۵		۶۴۱۲	۲۰۹,۷۴۴,۷۰۷,۹۴۹	۲,۱۱۳,۰۰۰/۵	۲,۱۹۶,۹۶۳	۲,۰۲۹,۰۳۸	۱۳۶۹		
			۶				۲,۳۲۵,۵۳۹	۲,۴۵۴,۱۱۵	۲,۱۹۶,۹۶۳	۱۳۷۰		
			۷				۲,۷۷۵,۵۷۳	۲,۹۹۷,۸۵۱	۲,۴۵۴,۱۱۵	۱۳۷۱		

۳ ههاتفوری که ملاحظه می شود با افزایش تعداد تلفنهای در حال کار، تعداد ماهانه پالس یک خط تلفن افزایش می یابد یعنی درآمد واحد تلفن با افزایش تعداد تلفنهای دارای رشد خواهد بود. در حالی که در سایر زمینه های درآمدزایی عرضه زیاد می شود. درآمد واحد کاهش می یابد. مثلاً اگر در یک شهر ۱۰۰۰ دستگاه تاکسی در حال کار باشد و هر تاکسی مثلاً ۱۰۰۰۰ ریال درآمد داشته باشد و وقتی تعداد تاکسی ها را افزایش می دهند و مثلاً در برابر می کنند درآمد هر تاکسی با توجه به زیادت نسبی کاهش می یابد یعنی از قبل کمتر می شود وقتی در تلفن این گونه نیست بدین معنی که وقتی تعداد تلفنهای در حال کار در شبکه افزایش می یابد، تقاضای مکالمه یک خط تلفن افزایش می یابد. به عبارتی که ملاحظه می کنید در فاصله سال ۱۳۵۸ تا پایان سال ۱۳۷۱ تعداد پالس های یک خط تلفن از ۳۶۸/۵ پالس به ۹۱۶ پالس افزایش یافته است یعنی در فاصله ۱۴ سال به طور متوسط سالانه ۳۹ پالس به تقاضا افزوده شده است و تقریباً این روند برای سالیانی بعد هم صادق می کند و با این روند در سال ۱۳۷۵ هر خط تلفن حدود ۱۰۷۲ پالس کارکرد ماهانه خواهد داشت، که در پیش بینی درآمد تلفن شهری (مورد کار) پالس به تقاضا افزوده شده است (تقریباً کارشناسی) (لازم به ذکر است که قبل از سال ۱۳۷۰ مکالمات داخل شهر برای یک پالس محدودیت زمانی نداشت یعنی با یک پالس بدون محدودیت زمانی مکالمات درون شهری انجام می گرفت ولی از سال ۱۳۷۰ به مرور سیستم زمان بندی مکالمات درون شهری هم محدودتر گردید و هر سه دقیقه یک پالس محسوب شد که مسلماً باعث افزایش تعداد پالس های کارکرد ماهانه یک خط تلفن خواهد شد. علی اینحال در محاسبات خود جدای این مورد منظور نکردیم و فقط روند گذشته ملاک عمل قرار گرفته است و به جای ۱۰۷۲ پالس ۱۰۰۰ پالس برای هر خط تلفن منظور شده است.

احساب هر دلار برابر ۳۰۰۰ ریال هزینه ابتدایی هر خط ۱,۸۷۵,۰۰۰ ریال می باشد که با هزینه های ساختمانی، تأسیساتی و اجرایی هر خط کلاً ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال هزینه دارد. این میزان برای ۸۰,۰۰۰ شماره (غیرقانونی) برای تهران و شش شهر دیگر معادل ۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰ هزارریال می باشد.

۳- دیون پرسنلی معادل ۴,۰۰۰,۰۰۰ هزارریال
 ۴- رقم بازپرداخت تعهدات ارزی (از سالهای قبل) معادل ۳۲۲,۵۰۰,۰۰۰ هزارریال
 ۵- هزینه توسعه تلفنهای همگانی شهری و راه دور (۱۰۱۰ دستگاه) معادل ۶,۰۶۰,۰۰۰ هزارریال
 ۶- هزینه ارتباطات روستایی (۱۵۰۰ نقطه دارای ارتباط، ۳۲۰ نقطه متصل به شبکه) معادل ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ هزارریال می باشد.
 که جمع مبالغ فوق ۱,۷۴۶,۲۶۰,۰۰۰ هزارریال می گردد.

پس تفاوت حسابهای مربوط به منابع سرمایه ای (۱,۷۸۹,۰۰۰,۰۰۰ هزار ریال) و مصارف سرمایه ای (۱,۷۴۶,۲۶۰,۰۰۰ هزار ریال) مبلغ ۴۲,۷۴۰,۰۰۰ هزار ریال خواهد شد و بدین ترتیب ملاحظه می شود که نه اینکه احتیاجی به اخذ وام از بانکهای داخلی (کتاب لایحه بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور - صفحه هشتم ب - ۱۸) به مبلغ ۱,۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ هزار ریال برای تأمین منابع حسابهای سرمایه ای نخواهد بود بلکه مازاد نیز خواهند داشت.

□ □ □

در بخش حسابهای سرمایه ای، قسمت مصارف (لایحه بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور) طرحهای عمرانی ۲۷۱,۰۰۰,۰۰۰ هزارریال
 سایر ۱,۶۵۳,۵۰۰,۰۰۰ هزارریال
 بازپرداخت وامها (داخل، سیستم بانکی) ۳۲۲,۵۰۰,۰۰۰ هزارریال

بازپرداخت وامها (داخل، سایر) ۴,۰۰۰,۰۰۰ هزارریال
 جمع ۲,۲۵۱,۰۰۰,۰۰۰ هزارریال
 از طرف دیگر در ارتباط با همین بخش، در صفحه هفتم نامه سازمان برنامه و بودجه (دفتر امور پست و مخابرات) ارقام مصارف به شرح زیر عنوان گردیده است:

هزینه های سرمایه ای ۱,۶۳۶,۰۰۰,۰۰۰ هزارریال
 بازپرداخت تعهدات ارزی ۳۲۲,۵۰۰,۰۰۰ هزارریال
 دیون پرسنلی و غیر پرسنلی ۴۰۰,۰۰۰ هزارریال
 جمع ۱,۹۶۲,۵۰۰,۰۰۰ هزارریال
 ولی آنچه مصارف مخابرات است برای انجام برنامه های قانونی (حداقل از این به بعد در چارچوب قوانین مصوب حرکت نمایند) به شرح زیر است:

برآوردی از مصارف

۱- طبق برنامه پنجساله دوم، در سال ۱۳۷۵ تعداد ۹۴۹,۰۰۰ شماره باید واگذار شود که به طور متوسط هر خط ۱,۳۰۰,۰۰۰ ریال هزینه در بردارد (بیش از این هم نمی تواند صحت داشته باشد) پس هزینه سرمایه ای برای این بخش (که شامل همه بخشهای تشکیل دهنده ارتباط است) معادل ۱,۲۳۳,۷۰۰,۰۰۰ هزارریال می باشد.

۲- با فرض هر خط حداکثر ۵۰۰ دلار به علاوه حدود ۲۵ درصد هزینه خطوط مخابراتی و